

**Magyar nyelv szóbeli témakörök a 12.b osztály részére
(2018/2019-es tanév)**

I. Kommunikáció (2)

- Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei (pl. gesztusok, mimika, térközsabályozás, tekintet, külső megjelenés, testtartás, fejtartás, csend)
- A tömegkommunikáció jellemzői, funkciói, megjelenési formái, nyelvi és képi kifejezési formái.

II. A magyar nyelv története (3)

- A nyelvtörténet forrásai: kézirásos és nyomtatott nyelvemlékek (pl. A tihanyi apátság alapítólevele, Halotti beszéd és könyörgés, Ómagyar Mária-siralom).
- A nyelvújítás lényege és jelentősége példák alapján.
- A szókészlet rétegei: ősi örökség, belső keletkezésű elemek, jövevényszók, nemzetközi műveltségyszók, idegen szavak.

III. Ember és nyelvhasználat (3)

- A jel, jelek, jelrendszerek a nyelvi és nem nyelvi közlésben.
- A nyelvváltozatok rendszere, a nyelv vízszintes és függőleges tagolódása.
- Az új „szóbeliség” (skype, chat) jelenségei és jellemzői.

IV. A nyelvi szintek (4)

- A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése.
- A morféimák, szóelemek szerepe és helyes használata a szóalak felépítésében, a szó szerkezetek alkotásában.
- A szó szerkezet fogalma, a szintagmák típusai, szerepük a mondat felépítésében, mondatbéli viszonyaik.
- A mondat fogalma, a mondat szerkesztettség és mondatfajta szerinti típusai.

V. A szöveg (2)

- Nyelvhasználati szinterek szerinti szövegtípusok: mindennapi, közéleti és hivatalos, tudományos, sajtó és média, szépirodalmi.
- A szövegkohézió, a témaháló és a cím.

VI. A retorika alapjai (3)

- Az érv felépítése. Az érvelés logikája, technikája; az érvek elrendezése. A releváns és a hibás érv megkülönböztetése.
- A retorika mint a meggyőzés művelete a gondolatközlésben.

VII. Stílus és jelentés (3)

- Egyjelentésű, többjelentésű szó, homonima, szinonima, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés.
- Az egyszerűbb szóképek köznyelvi és szépirodalmi szövegekben: hasonlat, metafora, metonímia.
- Az egyszerűbb alakzatok: felsorolás, ismétlődés, ellentét, gondolatrítmus.

**Magyar irodalom szóbeli témakörök a 12.b osztály részére
(2018/2019-es tanév)**

I. Kötelező szerzők (6)

- Petőfi Sándor forradalmi költészete
- Arany János balladái
- Ady Endre újszerű magyarság-képe
- Babits Mihály ars poeticái
- Kosztolányi Dezső, a regényíró – Édes Anna
- József Attila tájversei

II. Választható szerzők a magyar irodalomból (6)

- Zrínyi Miklós és a barokk eposz
- Kölcsey Ferenc nemzet- és történelemszemlélete egy-két verse és prózai munkája tükrében
- Mikszáth Kálmán novellisztikája A jó palócok kötet művei alapján
- Radnóti Miklós Bori notesze
- Örkény István és a groteszk – a Tóték és egy-két egyperces alapján
- Ottlik Géza Iskola a határon c. regényének elbeszélői hangja és motivikus jellemzői

III. Kortárs magyar irodalom (1)

- A XX. század dilemmái és történelmi tapasztalat kortárs magyar regényekben

IV. Világirodalmi szerzők (3)

- A Biblia – témák, műfajok motívumok és továbbélésük
- A romantika világképe, esztétikai és poétikai jellemzői 2 vers és 1 prózai mű alapján
- A klasszikus modernség korszaka – egy-egy Baudelaire, Verlaine, Rimbaud és Rilke mű alapján

V. Színház és dráma (2)

- Shakespeare és a reneszánsz kori színház – a Hamlet c. drámája alapján
- Madách Imre Az ember tragédiája c. művének műfaji és szerkezeti sajátosságai

VI. Az irodalom határterületei (1)

- Negatív utópiák (disztópiák) a modern kori irodalomban – 2 regény alapján

VII. Regionális tétel (1)

- Kávéházi kultúra, irodalmi kávéházak Budapesten a XX. században